

Valtioneuvoston EU-sihteeristö

E-kirjelmä

VNEUS2002-00575

VNEUS Lindegren Lotta

29.11.2002

*EDUSKUNTA
SUURI VALIOKUNTA***Konventin työryhmän VI taloushallinto EU-ministerivaliokunnassa 29.11.2002 hyväksytty loppuraportti****U/E-tunnus:****EUTORI-numero:**

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti EU-ministerivaliokunnassa 22.11.2002 hyväksytty selvitys konventin työryhmän VI (taloushallinto) loppuraportista.

EU-asioiden valtiosihteeri

Alec Aalto

LIITTEET 1 liite

VNEUS/29.11.2002

KONVENTIN TALOUSHALLINTOA KÄSITELLEEN TYÖRYHMÄN LOPPURAPORTTI

Työryhmän työn eteneminen

Kansantalouden hallintoa koskevan työryhmän työtä leimasi varsin voimakas jakautuminen. Poliittisen kahtiajaon ohella työryhmä jakautui Euroopan parlamentin edustajiin ja kansallisten hallitusten edustajiin, jotka korostivat selkeämmin kansallisten parlamenttien aseman vahvistamista.

Ottaen huomioon laajat erimielisyydet käsiteltävistä asioista, työryhmän loppuraportti on melko tyydyttävä kompromissi. Kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä tai suosituksia olemassa olevan kehikon muuttamiseksi ei työryhmä esittänyt yksimielisesti. Monet loppuraportissa esiintyvät, hieman pidemmälle menevät suositukset esitetään joidenkin jäsenten kantoina.

Loppuraportin keskeiset suositukset

Loppuraportti suosittelee, että säilytetään talouspolitiikan nykyinen perusrakenne, jonka mukaan rahapolitiikka kuuluu yhteisön yksinomaiseen toimivaltaan ja finanssipolitiikka kansalliseen toimivaltaan. EKP:n asemaa ei haluta muuttaa. Suuri enemmistö ei myöskään halunnut tuoda lisäyksiä sen tavoitteisiin. Talouspolitiikan koordinaatiota tulisi työryhmän mukaan tehostaa. Erityisesti toimeenpanoon ja kansallisten parlamenttien sitoutumiseen tulee panostaa. Ryhmä näkee parhaaksi, että vakaus- ja kasvusopimus pysyy uuden perustuslain ulkopuolella.

Avoimen koordinaation menetelmästä loppuraportti toteaa, että ryhmässä on laajaa kannatusta menetelmän sisällyttämiselle uuteen perustuslakiin tavalla, joka ei vähennä menetelmän joustavuutta. Raportti toteaa kuitenkin, että osa jäsenistä kannattaa nykyistä järjestelyä.

Verotuksesta todetaan, että jäsenten enemmistö kannattaa jonkinasteisia muutoksia olemassa oleviin päätöksentekomenettelyihin. Nämä jäsenet kannattavat tyhjentävää luetteloa erityisistä toimenpiteistä määräenemmistöpäätökseen siirtymiseksi erityisesti aloilla, joilla on merkitystä sisämarkkinoiden toiminnan tai kestävä kehityksen kannalta. Nämä jäsenet toteavat erikseen, ettei määräenemmistöpäätöksiin suositella siirryttävän muilla verotuksen aloilla, etenkin henkilö- tai omaisuusverotuksen aloilla. Raportti toteaa työryhmän erimielisyyden verotusta koskevista suosituksista. Osa jäsenistä ei voi hyväksyä määräenemmistöpäätöksiin siirtymistä lainkaan.

Rahoitusmarkkina-asioissa työryhmä toteaa, että voi olla tarve laajentaa nopeutettua lainsäädäntömenetelmää (ns. Lamfalussy-menetelmää) muillekin aloille kuin arvopaperimarkkinoille ja että menetelmän toiminnan arviointiin tarvitaan riittävästi aikaa ja kokemuksia. Viime vaiheessa tähän kohtaan lisättiin toteamus, että jotkut jäsenet kannattavat artiklan 202 (komitologia - artikla) muuttamista jotta EP saisi Lamfalussy-menetelmään asian käsittelyn palauttamisen kevyemmästä sääntelystä yhteispäätösmenettelyyn (ns. call-back – oikeuden).

Institutionaalisissa kysymyksissä ryhmä toteaa euroryhmän asemasta yksimielisesti, ettei tule estää valtiovarain- ja talousministereiden mahdollisuutta käydä epävirallisia keskusteluja euroryhmässä, EKP:n ja komission kanssa. Sen lisäksi jotkut jäsenet kannattavat perussopimuksen muuttamista

siten, että ainoastaan euroaluetta koskevat päätökset tehdään Ecofin-neuvostossa euroalueeseen osallistuvien jäsenvaltioiden kesken.

Ryhmä on yksimielinen siitä, että nykyisiä, epämuodollisia järjestelyjä euroalueen edustamisessa kansainvälisissä järjestöissä pitäisi kohentaa. Osa jäsenistä toteaa tämän onnistuvan paremmalla koordinaatiolla, osa kannattaa pidemmälle meneviä toimia. Työryhmä jakautui sen suhteen, kenen pitäisi edustaa euroaluetta ulospäin. Osa katsoo tehtävän kuuluvan ryhmän puheenjohtajalle, osa kannattaa perustamissopimukseen oikeuttamislauseketta, jonka mukaan tämä tehtävä voitaisiin kauppapolitiikassa noudatettavan käytännön mukaisesti antaa komissiolle.

Suomen kannalta merkittävimmät kysymykset

Suomen kannalta merkittävää on, että työryhmä kannattaa nykyisen talous- ja rahaliiton yhteyteen luodun kehikon säilyttämistä. Työryhmä haluaa säilyttää perustamissopimuksen EMU-artikloihin sisältyvät toimivaltasäännökset. Perustamissopimuksen artikkelit muodostavat toimivan kehikon talouspolitiikan koordinaatiolle, kunhan kaikki osapuolet noudattavat yhteisesti sovittuja sääntöjä.

Suomi pitää tärkeänä, että olemassa olevasta toimivaltajaosta rahapolitiikassa ja finanssipolitiikassa pidetään kiinni. Euroopan keskuspankin tehtävät, toimeksianto ja perussääntö olisi pidettävä ennallaan. Talouspolitiikan yhteensovittamisen parantamisesta on syytä käydä keskustelua, mutta se ei edellytä puuttumista perustamissopimuksen artikloihin.

Euroryhmän asemasta käytävän keskustelun valossa on huomattavaa, että työryhmä katsoo tarpeelliseksi säilyttää mahdollisuus valtiovarainministereiden, komission ja EKP:n välisille epävirallisille keskusteluille.

Suomi kannattaa talouspolitiikan alalla vallitsevien toimivaltasuhteiden säilyttämistä nykyisellään. Perustamissopimuksen EMU-artikkelit luovat toimivat puitteet talouspolitiikan harjoittamiselle ja yhteensovittamiselle yhteisössä. Keskustelua talouspolitiikan yhteensovittamisen tiivistämisestä /poist./ tulee jatkaa.

Suomi katsoo, että EKP:n tehtävät ja toimeksianto /poist./ tulee säilyttää ennallaan. Suomi painottaa, että EKP on jo kiinnittänyt huomiota laajempaan avoimuuteen ja tiedottamiseen.

Suomi kannattaa työryhmän suositusta, jonka mukaan vakaus- ja kasvusopimus on poliittinen instrumentti, joka on syytä pitää perustamissopimuksen ulkopuolella. Perustamissopimukseen sisältyvää alijäämäkriteeriä ei pidä muuttaa mm. sen vuoksi, että uusia jäsenvaltioita on kohdeltava samojen periaatteiden mukaan kuin nykyisiäkin jäsenvaltioita.

Suomi on valmis harkitsemaan yhteisön veropoliittisen toimivallan laajentamista tietyiltä osin koskemaan pääoma- ja yritystulojen verotusta. Suomi tukee edellisessä HVK:ssa asetettujen tavoitteiden mukaisesti määräenemmistöpäätöksentekoon siirtymistä, erityisesti energia- ja ympäristöverotuksessa sekä erityisen liikkuvia veropohjia koskevissa veroasioissa.

Suomen mielestä arvopaperimarkkinalainsäädännössä sovellettavaa nopeutettua lainsäädäntömenettelyä (ns. Lamfalussy-menetelmä) voitaisiin laajentaa muillekin rahoitusalan sektoreille. Suomi ei ota tässä yhteydessä kantaa laajempaan kysymykseen perustamissopimuksen artiklan 202 muuttamisesta. Rahoitussektoria koskevan Lamfalussy-menetelmän osalta Suomi suhtautuu pidättyvästi call-back –oikeuden myöntämiseen EP:lle.

Suomi katsoo, että perussopimuksen mukainen yhteisön talouspoliittinen toimivalta mahdollistaa jäsenvaltioiden talouspolitiikan yhteensovittamisen ja sen tehostamisen, eikä nykyistä toimivaltajakoa ole tarpeen muuttaa. Euromaiden ministerien, komission ja EKP:n epävirallisille keskusteluille on oltava mahdollisuus ja sopiva foorumi jatkossakin.

Suomi on valmis harkitsemaan Ecofinissä tapahtuvan euroaluetta koskevan päätöksenteon siirtämistä erilliselle vain euromaista koostuvalle neuvostolle (Euro-Ecofin). Samalla tulisi tarkistaa euroaluetta koskevan päätöksenteon kattavuutta.

Euroryhmässä käsiteltävien asioiden kansallinen valmistelu kuuluu lähtökohtaisesti EU-asioiden käsittely- ja yhteensovittamisjärjestelmän piiriin. Tällöin on otettava huomioon euroryhmän erityinen asema ja luonne.

Unionin ja euromaiden ulkoista edustautumista tulee edelleen kehittää tavalla, joka mahdollistaa yhteisten talouspoliittisten näkemysten esille tuomisen. Epävirallisessa G7-keskustelufoorumissa noudatettava käytäntö voisi toimia lähtökohtana myös kansainvälisten järjestöjen, kuten Bretton-Woods – järjestelmän osalta ottaen kuitenkin huomioon kunkin järjestön erityisluonteen. Suomi katsoo, että komission roolia ulkoisessa edustautumisessa on vahvistettava.